

Sygn. akt II Ca 729/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra (sprawozdawca)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Łuchtaj

Sędzia Sądu Rejonowego Anna Wołucka-Ławnikowicz

(delegowana)

Protokolant Sekretarz sądowy Katarzyna Szumiło

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2019 roku w Lublinie, na rozprawie

sprawy z powództwa E. P. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w C.

o zwolnienie od egzekucji następujących ruchomości:

- 1) telewizora marki S., model (...), numer seryjny (...),
- 2) głośników marki D., numery seryjne (...) i (...),
- 3) głośnika centralnego marki D.,
- 4) systemu grającego D. (...)UD, koloru czarnego
- 5) systemu grającego D. (...), koloru czarnego

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 25 maja 2018 roku, sygn. akt I C 1899/17

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1) w punkcie 1 w ten sposób, że oddala powództwo w całości;

2) w punkcie 3 w ten sposób, że zasądza od E. P. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w C. kwotę 1822,20 zł (tysiąc osiemset dwadzieścia dwa złote dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od E. P. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w C. kwotę 1411,10 zł (tysiąc czterysta jedenaście złotych dziesięć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Ewa Łuchtaj Dariusz Iskra Anna Wołucka-Ławnikowicz

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 26 maja 2017 roku, wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w dniu 27 maja 2017 roku, powodowie – E. P. (1) i D. P. wnieśli o zwolnienie od egzekucji następujących ruchomości:

- 1) telewizora marki S., model (...), numer seryjny (...),
- 2) głośników marki D., numery seryjne (...) i (...),
- 3) głośnika centralnego marki D.,
- 4) systemu grającego D. (...)UD, koloru czarnego,
- 5) systemu grającego D. (...), koloru czarnego.

Powodowie wskazali, że ruchomości te zostały zajęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie, M. B. w sprawie egzekucyjnej (...).

Pozew został skierowany przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w C..

Powodowie wnieśli także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu 19 kwietnia 2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie M. B. zajął ruchomości w domu przy ul. (...) we F., w związku z egzekucją prowadzoną przeciwko dłużnikowi P. P. w sprawie (...).

Powodowie wskazali, że w dniu 27 kwietnia 2017 roku uzyskali od Komornika informację o zajęciu ruchomości.

Powodowie wyjaśnili, że wskazane ruchomości stanowią ich własność, zostały one złożone na przechowanie „w niniejszej lokalizacji” na czas remontu, który powodowie przeprowadzali w swoim mieszkaniu. Powodowie wskazali, że posiadają stosowne dokumenty potwierdzające nabycie wymienionych wyżej ruchomości.

Powodowie podali, że w dniu 8 maja 2017 roku skierowali do wierzyciela listem poleconym wniosek o wyłączenie spod egzekucji zajętych ruchomości, w którym wskazali, iż ruchomości te stanowią ich własność i załączyli stosowne dokumenty potwierdzające własność zajętych ruchomości oraz wezwali do zwolnienia ich od egzekucji, jednak nie otrzymali odpowiedzi na wniosek (k. 2-4).

*

W odpowiedzi na pozew z dnia 4 lipca 2017 roku pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych (k. 26-28).

*

W piśmie procesowym z dnia 8 sierpnia 2017 roku pełnomocnik E. P. (1) wskazał, że „precyzuje, że stroną powodową w niniejszej sprawie jest wyłącznie E. P. (1)” (k. 43-44)

*

Wyrokiem z dnia 25 maja 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku:

1. zwolnił od egzekucji sądowej ruchomości – telewizor marki S., model (...), numer seryjny (...), głośniki marki D., numery seryjne (...) i (...), głośnik centralny marki D., system grający D. (...)UD, koloru czarnego, system grający D. (...), koloru czarnego, stanowiące własność E. P. (1), zajęte u dłużnika P. P. w dniu 19 kwietnia 2017 roku przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie M. B. w sprawie egzekucyjnej (...) z wniosku (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w C.;

2. umorzył postępowanie wobec D. P.;

3. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w C. na rzecz E. P. (1) kwotę 2317 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 88).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 19 kwietnia 2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie M. B. zajęła między innymi telewizor S., model (...), nr seryjny (...), głośniki (...) numery seryjne (...), (...), głośnik centralny (...), system grający D. (...)UD koloru czarnego, system grający D. (...) koloru czarnego. Zajęcie miało miejsce w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie (...) prowadzonym z wniosku wierzyciela – (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w C. przeciwko dłużnikom – M. P. (1), P. P. i M. P. (2), w oparciu o tytuł wykonawczy, który stanowi nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksła, wydany w dniu 10 marca 2017 roku przez Sąd Okręgowy w Częstochowie w sprawie(...), zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 21 kwietnia 2017 roku. W czasie czynności złożono oświadczenie, że wymienione wyżej zajęte ruchomości stanowią własność E. P. (1).

Sąd Rejonowy ustalił, że o dokonanej zajęciu E. P. (1) została powiadomiona pismem Komornika w dniu 27 kwietnia 2017 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 marca 2010 roku E. P. (1) i D. P. zawarli umowę o ustanowieniu rozdzielności majątkowej małżeńskiej przed notariuszem M. W..

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 16 listopada 2015 roku powódka kupiła telewizor marki S. (...), natomiast w dniu 18 listopada 2015 roku kupiła zestaw D. (...) – (...)(...). Sprzedaż ruchomości została udokumentowana dowodami zakupu zaopatrzonymi w adnotację wskazującą, że towar został odebrany przez E. P. (1).

Sąd Rejonowy wskazał dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych, i przedstawił swoje stanowisko w zakresie oceny przeprowadzonych dowodów.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 841 § 1 i 3 k.p.c. i powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego wskazał, że dniem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest – według art. 841 § 3 k.p.c. – dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu, a nie dzień, w którym mogła się o nim dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności.

Sąd Rejonowy wskazał, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie M. B. dokonał zajęcia wskazanych w pozwie ruchomości w dniu 19 kwietnia 2017 roku, o czym E. P. (1) została zawiadomiona w dniu 27 kwietnia 2017 roku, zaś pozew o zwolnienie zajętych ruchomości został wniesiony w dniu 27 maja 2017 roku, w związku z czym należało uznać, że miesięczny termin do wytoczenia powództwa został zachowany.

Sąd Rejonowy wskazał, że żadna z zajętych ruchomości nie stanowiła majątku osobistego dłużników. W toku postępowania powódka przedstawiła dowody zakupu (wraz z adnotacją o odbiorze) z dnia 16 listopada 2015 roku i 18 listopada 2015 roku, dokumentujące zakup zajętych przez Komornika ruchomości. Przedstawione przez powódkę dokumenty są wystarczające do przyjęcia, że powódka jest właścicielem zajętych ruchomości. Powódka udokumentowała swój tytuł prawny do zajętych ruchomości. Na skutek zajęcia w dniu 19 kwietnia 2017 roku ruchomości przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie M. B. prawa E. P. (1), jako właściciela wymienionych ruchomości, zostały naruszone.

Sąd Rejonowy wskazał, że na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie wobec D. P., ponieważ pełnomocnik powódki w piśmie z dnia 8 sierpnia 2017 roku wskazał, że stroną powodową w rozpoznawanej sprawie jest wyłącznie E. P. (1). Z zeznań powódki oraz dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wynika, że właścicielem zajętych ruchomości była E. P. (1). Pomiędzy powódką i jej mężem umową z dnia 3 marca 2010 roku została ustanowiona rozdzielnosc majątkowa.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 98 i art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015, poz. 1804 z późn. zm.).

*

Od wyroku z dnia 25 maja 2018 roku apelację wniósł pozwany, wskazując, że zaskarża wyrok w punkcie 1.

Pozwany zarzucił:

„1. Sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, a nie swobodny, a w szczególności poprzez przyjęcie, że powódka E. P. (1) udowodniła własność ruchomości zwolnionych od egzekucji (szczegółowo wymienionych w zaskarżonym wyroku) dowodami zakupu w postaci paragonów sprzedaży, nie zawierających imiennych informacji - kto dokonał zakupu i kto jest obecnie właścicielem zajętych przez komornika ruchomości.

2. (...) naruszenie art. 6 kodeksu cywilnego, poprzez uznanie, że powódka udowodniła, że jest właścicielką ruchomości zajętych przez Komornika Sądowego dla W. - W. w W. M. B.”.

Pozwany wniósł o:

„1. Zmianę zaskarżonego wyroku w punktach: 1 przez oddalenie powództwa, a w konsekwencji w punkcie 3 poprzez zmianę orzeczenia odnośnie kosztów procesu.

ewentualnie (...) o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

2. Zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego”1 (k. 105-109).

÷

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów za drugą instancję (k. 137v).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna prawie w całym zakresie zaskarżenia, chociaż nie wszystkie zawarte w niej zarzuty i wnioski są trafne.

W rozpoznawanej sprawie powództwo E. P. (1) o zwolnienie od egzekucji wskazanych w pozwie ruchomości podlegało oddaleniu już z tego względu, że zostało wniesione po upływie terminu przewidzianego w przepisie art. 841 § 3 k.p.c. Z przepisów art. 841 § 1 i 3 k.p.c. wynika, że powództwo o zwolnienie zajętogo przedmiotu od egzekucji można wnieść w

terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu art. 841 § 3 k.p.c., odwołując się w szczególności do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 grudnia 2007 roku, IV CSK 275/07. Dzień dowiedzenia się o naruszeniu prawa, w znaczeniu określonym przez przepis art. 841 § 3 k.p.c., to dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o naruszeniu prawa, a jeżeli naruszenie prawa polegało na zajęciu oznaczonej rzeczy, to dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o tym zajęciu².

Sąd Rejonowy dokonał jednak błędnych ustaleń faktycznych co tego, kiedy E. P. (1) dowiedziała się o zajęciu ruchomości objętych żądaniem zwolnienia od egzekucji. Wprawdzie w omawianym zakresie brak jest w apelacji zarzutów dotyczących prawidłowości ustaleń faktycznych, jednak Sąd Okręgowy, jako sąd drugiej instancji, uprawniony jest do dokonania w postępowaniu apelacyjnym takich ustaleń, jakie wynikają z zebranego w sprawie materiału dowodowego³. Przepis art. 382 k.p.c. stanowi, że sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym.

Ustalenia Sądu Rejonowego co do tego, kiedy E. P. (1) dowiedziała się o zajęciu ruchomości, pozostają w sprzeczności z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, a także z innymi niż dowody podstawami ustaleń faktycznych, które mogą mieć zastosowanie w rozpoznawanej sprawie.

Okolicznością bezsporną w rozpoznawanej sprawie był fakt, że w dniu 19 kwietnia 2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie dokonał zajęcia ruchomości znajdujących się we F., w budynku przy ul. (...), w związku z postępowaniem egzekucyjnym w sprawie (...), prowadzonym przeciwko zobowiązanym – P. P., M. P. (2) i M. P. (1). Wśród zajętych ruchomości znajdowały się między innymi:

- 1) telewizor marki S., model (...), numer seryjny (...),
- 2) głośniki marki D., numery seryjne (...) i (...),
- 3) głośnik centralny marki D.,
- 4) system grający D. (...)UD, koloru czarnego,
- 5) system grający D. (...), koloru czarnego.

E. P. (1) twierdziła, że o zajęciu wskazanych wyżej ruchomości przez Komornika przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie dowiedziała się z pisma tego Komornika doręczonego jej w dniu 27 kwietnia 2017 roku.

Z odpisów⁴ kopii dwóch paragonów złożonych przez E. P. (1) dopiero przy piśmie procesowym z dnia 11 października 2017 roku oraz z odpisów⁵ kserokopii kopii paragonów złożonych przez pozwanego przy apelacji, które to kserokopie pozwany otrzymał od powódki przed wniesieniem pozwu, wynika, że dokumenty te nie są kserokopiami oryginałów paragonów, jakie otrzymał kupujący w chwili zakupu ruchomości w sklepie należącym do (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Spółki komandytowej z siedzibą w W., lecz kserokopiami kopii paragonów, które zostały wydrukowane z raportu paragonów w dniu 19 kwietnia 2017 roku.

Powódka nie przytoczyła w rozpoznawanej sprawie jakichkolwiek twierdzeń, które wyjaśniałyby, dlaczego w tym samym dniu, w którym zostały zajęte przez Komornika ruchomości objęte żądaniem pozwu w rozpoznawanej sprawie, uzyskane zostały kopie paragonów dotyczących tych ruchomości i to uzyskane w sklepie w L., w którym ruchomości te zostały półtora roku wcześniej kupione. Zbieżność ta nie jest przypadkowa, lecz jest wynikiem wiedzy o zajęciu ruchomości, jaką E. P. (1) musiała uzyskać od swojego syna P. P. w dniu 19 kwietnia 2017 roku. Nie da się bowiem w żaden inny racjonalny sposób wytłumaczyć wskazanej zbieżności.

Przepis art. 231 k.p.c. stanowi, że sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne).

Skoro zostało ustalone w sposób nie budzący wątpliwości, że w dniu 19 kwietnia 2017 roku zostały zajęte oznaczone ruchomości będące we władaniu zobowiązanego P. P. oraz że w tym samym dniu E. P. (1) uzyskała kopie paragonów dotyczące umów sprzedaży tych ruchomości zawartych w dniach 15 listopada 2016 roku i 18 listopada 2015 roku, to okoliczności te stanowią podstawę faktyczną wniosku, że w dniu 19 kwietnia 2017 roku E. P. (1) uzyskała wiedzę o zajęciu tych ruchomości, gdyż w okolicznościach rozpoznawanej sprawy była to jedyna przyczyna, która determinowała potrzebę zdobycia kopii przedmiotowych paragonów. Powódka nie przytoczyła w rozpoznawanej sprawie jakichkolwiek twierdzeń, które wskazywałyby na inną przyczynę otrzymania w dniu 19 kwietnia 2017 roku od sprzedawcy kopii paragonów z dnia 16 listopada 2015 roku i z dnia 18 listopada 2015 roku.

W związku z powyższym należy uznać, że w sposób oczywisty nieprawdziwe są twierdzenia E. P. (1), że wiedzę o zajęciu ruchomości w sprawie egzekucyjnej Km 768/17 uzyskała dopiero w dniu 27 kwietnia 2017 roku.

Jak już wyżej wyjaśniono, powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych (art. 841 § 1 i 3 k.p.c.).

Miesięczny termin do wytoczenia powództwa przewidziany przez przepis art. 841 § 3 k.p.c. jest terminem zawitym prawa materialnego. Skutkiem upływu tego terminu przed wniesieniem pozwu o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji jest wygaśnięcie roszczenia o takie zwolnienie⁶.

W rozpoznawanej sprawie E. P. (1) wniosła do Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku pozew o zwolnienie od egzekucji w dniu 27 maja 2017 roku, a więc po upływie miesiąca od dnia dowiedzenia się o zajęciu ruchomości objętych żądaniem pozwu, ponieważ w rzeczywistości o zajęciu tym dowiedziała się od syna w dniu 19 kwietnia 2017 roku.

W związku z powyższym już tylko z tego względu powództwo wniesione przez E. P. (1) podlegało oddaleniu.

÷

Niezależnie od wskazanej wyżej przyczyny oddalenia powództwa w rozpoznawanej sprawie powództwo to podlegałoby oddaleniu także wówczas, gdyby zostało wniesione w terminie określonym w art. 841 § 3 k.p.c. Powódka nie udowodniła bowiem, że jest właścicielem ruchomości objętych żądaniem pozwu.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na postępowanie powodów w rozpoznawanej sprawie. Początkowo zarówno E. P. (1), jak i D. P. twierdzili, że są właścicielami ruchomości objętych żądaniem pozwu, po czym po prawie trzech miesiącach od wniesienia pozwu wskazali bez żadnego wiarygodnego uzasadnienia, że „stroną powodową w niniejszej sprawie jest wyłącznie E. P. (1)” (k. 43 – pismo procesowe z dnia 8 sierpnia 2017 roku).

Na fakt zawarcia umowy ustanawiającej rozdzielną majątkową E. P. (1) powołała się dopiero na rozprawie w dniu 4 października 2017 roku, twierdząc jednocześnie, że to ona jest właścicielem ruchomości objętych pozwem (k. 49-50).

W znaczeniu proceduralnym należy przyjąć, że jedynymi dowodami w rozpoznawanej sprawie, jakie E. P. (1) przedstawiła Sądowi pierwszej instancji, były wypis aktu notarialnego obejmującego umowę o ustanowieniu rozdzielną majątkową, okazany przez powódkę na rozprawie w dniu 4 października 2017 roku (k. 49), oraz jej zeznania złożone w dniu 16 maja 2018 roku (k. 84-85).

Do pozwu nie zostały dołączone jakiegokolwiek dokumenty, w szczególności dokumenty wymienione w pozwie jako dowody. Powodowie przesłali do Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie wyłącznie niepodpisany pierwotnie pozew. Wynika to po pierwsze:

a) z treści prezentaty, w której jako załącznik pozwu wymieniono jedynie kopertę, w której pozew został przesłany do Sądu (k. 2),

b) ze stanowiska powódki oraz stanowiska pełnomocnika powodów na rozprawie w dniu 4 października 2017 roku, gdzie powódka wyjaśniła, że „dysponuje paragonem zakupów wszystkich sprzętów, a także potwierdzenie(m) odbioru wszystkich przedmiotów”, a pełnomocnik powódki oświadczył, że zobowiązuje się złożyć w terminie trzech dni załączniki, które zostały wskazane w pozwie (k. 49).

W dniu 16 czerwca 2017 roku powodowie przesłali do Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku jedynie pismo z dnia 16 czerwca 2017 roku, podpisany pozew i odpis pozwu oraz potwierdzenie przelewu opłaty od pozwu w kwocie 500 zł (k. 19-20 – pismo z kopertą i treść prezentaty).

W dniu 11 października 2017 roku pełnomocnik powódki złożył do Sądu Rejonowego pismo procesowe, dołączając do niego odpisy dziewięciu dokumentów (k. 53-65), jednak pismo to powinno zostać zwrócone przez Przewodniczącego na podstawie art. 132 § 1 k.p.c., z uwagi na to, że z treści samego pisma wynika, że pełnomocnikowi pozwanego wysłany został jedynie odpis samego pisma z częścią załączników, natomiast nie zostały wysłane co najmniej odpisy załączników w postaci odpisów kopii paragonów dołączonych do pisma z dnia 11 października 2017 roku. Nie wiadomo także, czy pełnomocnikowi pozwanego zostały wysłane odpisy dokumentów, których kolejne odpisy znajdują się na kartach 62 i 64 akt sprawy, a mianowicie odpisy dokumentów mających potwierdzać odbiór zakupionych ruchomości. W piśmie z dnia 11 października 2017 roku mowa ogólnie o tym, że „w jednym egzemplarzu wyłącznie dla Sądu” złożone zostały „dowody zakupu ruchomości wskazanych w pozwie”, więc nie wiadomo, czy chodzi tylko o odpisy kopii dwóch paragonów, czy także o odpisy dwóch dalszych dokumentów (mających potwierdzać odbiór zakupionych ruchomości).

W pozwie wskazane wyżej dokumenty nie zostały określone w sposób konkretny, gdyż mowa jedynie o bliżej nieokreślonych „dowodach zakupu zajętych ruchomości”. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że podobne sformułowanie znalazło się w piśmie z dnia 8 maja 2017 roku, a do pisma tego dołączone zostały jedynie kserokopie kopii paragonów, należy uznać, że mówiąc w pozwie o „dowodach zakupu zajętych ruchomości” powodowie mieli na myśli wyłącznie kopie paragonów, a nie również inne dokumenty.

Dla zastosowania przepisu art. 132 § 1 k.p.c. bez znaczenia było to, czy strona pozwana zapoznała się wcześniej z jakimikolwiek dokumentami dołączonymi do pisma z dnia 11 października 2017 roku, czy też nie.

Jak już wyżej wyjaśniono, do pozwu nie zostały w ogóle dołączone dokumenty mające stanowić dowody wskazane w pozwie. W związku z tym dokumenty takie nie zostały doręczone pozwanemu razem z odpisem pozwu.

Wprawdzie w odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego odwołuje się do „załączonych do pozwu paragonów” oraz do „załączonego przez powodów do akt sprawy” wniosku z dnia 8 maja 2017 roku (k. 27-28), jednak w istocie pozwany odwołuje się do porównania treści pozwu do treści otrzymanych przez siebie dokumentów przy wniosku E. P. (1) z dnia 8 maja 2017 roku.

Pozwany przyznał, że otrzymał wniosek E. P. (1) z dnia 8 maja 2017 roku (k. 27). Do apelacji pełnomocnik pozwanego dołączył odpisy kserokopii dokumentów, które to kserokopie pozwany otrzymał przy piśmie z dnia 8 maja 2017 roku (k. 110-111).

Treść odpowiedzi na pozew oraz treść apelacji nie wskazują, aby pozwany otrzymał od powódki inne dokumenty niż wymienione wyżej kserokopie kopii paragonów. W szczególności brak jest podstaw do przyjęcia, że powódka doręczyła przy wniosku z dnia 8 maja 2017 roku kserokopie kopii lub oryginałów dokumentów, które miałyby potwierdzać odbiór telewizora i innych ruchomości ze sklepu (...) w L..

Zwrócić wreszcie należy uwagę na bardzo istotną okoliczność, a mianowicie, że treść kserokopii kopii paragonów, jakie pozwany otrzymał od E. P. (1) razem z pismem z dnia 8 maja 2017 roku (k. 110-111), w istotnym zakresie różni

się od treści odpisów kopii paragonów, jakie pełnomocnik powódki złożył przy piśmie z dnia 11 października 2017 roku (k. 63-64).

Porównanie dokumentów znajdujących się na kartach 63-64 akt sprawy z dokumentami znajdującymi się na kartach 110-111 akt sprawy prowadzi do następujących wniosków:

a) dokumenty znajdujące się na kartach 110-111 akt sprawy są odpisami kserokopii kopii paragonów, które pozwany otrzymał od E. P. (1) razem z pismem z dnia 8 maja 2017 roku,

b) dokumenty znajdujące się na kartach 63-64 akt sprawy stanowią odpisy kopii paragonów, które pełnomocnik powódki złożył przy piśmie z dnia 11 października 2017 roku,

c) treść dokumentów znajdujących się na kartach 110-111 akt sprawy jest w całości fotograficznie odwzorowana w treści dokumentów znajdujących się na kartach 63-64 akt sprawy, natomiast nie zachodzi relacja odwrotna,

d) potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie dokumentów znajdujące się na kartach 63-64 akt sprawy wskazują, że przed wykonaniem tych kserokopii na kopiowanych dokumentach zostały dokonane dopiski o treści odpowiednio:

- „Towar odebrała pani E. P. (1). P. wydrukowany z systemu (...) (k. 63),

- „Towar odebrała pani E. P. (2) wydrukowany z systemu (...) (k. 64);

obok wskazanych wyżej dopisków na obu dokumentach znajdują się nieczytelne podpisy bliżej nieoznaczonej osoby oraz tylko częściowo odcisnięte dodatkowe (oprócz już wcześniej istniejących) pieczęcie, mające w nagłówku oznaczenie (...) # (...).

Z powyższych ustaleń wynika, że skoro pozwany otrzymał kserokopie kopii dwóch paragonów przy piśmie z dnia 8 maja 2017 roku, to opisane wyżej dopiski na wydrukach kopii paragonów, których odpisy zostały złożone do akt sprawy przy piśmie z dnia 11 października 2017 roku, musiały zostać dokonane najpóźniej w dniu 11 października 2017 roku, gdyż z tej daty pochodzi poświadczenie pełnomocnika powodów zgodności złożonych kserokopii z oryginałami. Oryginały wydrukowanych w dniu 19 kwietnia 2017 roku kopii paragonów nie posiadały pierwotnie opisanych wyżej dodatkowych adnotacji.

Można przyjąć, że adnotacje takie zostały dokonane po otrzymaniu przez powodów odpowiedzi na pozew, co nastąpiło pomiędzy dniem 21 lipca 2017 roku (dzień wysłania powodom przez Sąd Rejonowy odpowiedzi na pozew – k. 26) a dniem 8 sierpnia 2017 roku (dzień wysłania do Sądu Rejonowego przez pełnomocnika powodów pisma procesowego odnoszącego się do odpowiedzi na pozew – k. 43-44, 47). W odpowiedzi na pozew pozwany wyraźnie wskazał bowiem, że paragony nie są imiennymi dowodami zakupu ruchomości. Z treści odpowiedzi na pozew wynika, że pozwany, który dysponował jedynie kserokopiami kopii dwóch paragonów przesłanych przez E. P. (1) przy piśmie z dnia 8 maja 2017 roku, nie dostrzegł w treści tych paragonów żadnych sformułowań, które wskazywałyby na oznaczenie nabywcy ruchomości.

Dopiero zatem po otrzymaniu przez powodów odpisów odpowiedzi na pozew powodowie poczynili starania o dokonanie na paragonach adnotacji o wskazanej wyżej treści.

Należy także wskazać, że dopiero przy piśmie z dnia 11 października 2017 roku złożone zostały do Sądu Rejonowego kserokopie dokumentów opatrzone datami 16 listopada 2018 roku i 18 listopada 2018 roku, mających stanowić potwierdzenia odbioru zakupionych ruchomości (k. 65, 62)

Powódka nigdy nie wyjaśniła, dlaczego kserokopie dwóch wskazanych dokumentów dołączone zostały dopiero do pisma z dnia 11 października 2017 roku, nie zaś już do pozwu. Powódka nie wyjaśniła także, dlaczego kserokopie tych dokumentów nie zostały doręczone wierzycielowi wraz z pismem z dnia 8 maja 2017 roku. Powódka nie powoływała

się w pozwie, ani też w piśmie z dnia 8 maja 2017 roku na te dokumenty. Treść odpisów tych dokumentów wskazuje, że są to raczej dokumenty przeznaczone dla sprzedawcy i pozostawiane sprzedawcy, a nie kupującemu. Powódka nie wyjaśniła, kiedy i w jaki sposób weszła w posiadanie oryginałów tych dokumentów lub ich kserokopii. Nie wiadomo przy tym, czy złożone do akt sprawy kserokopie potwierdzone za zgodność z oryginałem stanowią kserokopie oryginałów dokumentów wystawionych przy sprzedaży, czy też duplikatów dokumentów wystawionych później. Z treści dokumentów to nie wynika, a sformułowania o treści „Duplikat Oryginał / Kopia / 1”, widniejące na obu dokumentach, nie wyjaśniają tej kwestii. W okolicznościach sprawy, zwłaszcza w kontekście zachowania powódki w toku procesu i przed nim, należy uznać, że dopiero oględziny oryginałów dokumentów wystawionych przez sprzedawcę przy sprzedaży, a nie później, pozwoliłyby na wiarygodne ustalenie, czy podpis E. P. (1) został złożony na dokumentach odbioru w dniu sprzedaży, czy też później.

W ocenie Sądu Okręgowego, nieprzesłanie pełnomocnikowi pozwanego odpisów kopii paragonów przesłanych do Sądu z pismem z dnia 11 października 2017 roku było co najmniej wynikiem zaniechania pełnomocnika powódki, natomiast z całą pewnością powódce można przypisać złą wolę wyrażającą się w tym, że wiedząc, iż kserokopie kopii paragonów dostarczone pozwanemu przed wniesieniem pozwu różnią się treścią od kopii paragonów przedstawionych własnemu pełnomocnikowi, nie poinformowała o tym Sądu Rejonowego, strony przeciwnej oraz najprawdopodobniej własnego pełnomocnika.

Z powyższych względów można zrozumieć przyczynę podniesienia przez pozwanego zarzutu zawartego w punkcie 1 części wstępnej apelacji. Pozwany był bowiem przekonany, że treść dokumentów, które otrzymał od powódki przy piśmie z dnia 8 maja 2017 roku, jest identyczna z treścią dokumentów, które otrzymał od powódki Sąd Rejonowy. Tak jednak w rzeczywistości nie było.

W każdym razie pismo procesowe z dnia 11 października 2017 roku ze wszystkimi załącznikami powinno zostać zwrócone przez Przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji, co oznacza, że jedynymi dowodami, które miałyby potwierdzać prawo własności powódki w odniesieniu do ruchomości objętych pozwem są kopie paragonów dołączone do apelacji oraz zeznania powódki. Wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. P. powódka cofnęła na rozprawie w dniu 16 lutego 2018 roku (k. 71).

Zeznania powódki są przy tym niewiarygodne w kontekście całokształtu zebranego w sprawie materiału. Powódka nie udowodniła, aby w okresie obejmującym dzień zajęcia przeprowadzany był remont w jej mieszkaniu w L., co według twierdzeń powódki miało uzasadniać potrzebę przechowywania telewizora oraz zestawu kina domowego i głośników w budynku przy ul. (...) we F..

Co więcej, z fotografii znajdujących się na płycie dołączonej do apelacji, z których Sąd Okręgowy przeprowadził dowód, wynika, że w chwili zajęcia przez Komornika ruchomości, których dotyczy rozpoznawana sprawa, były one podłączone do sieci, a ich ustawienie nosiło wszelkie znamiona korzystania z tych rzeczy. Przeczy to twierdzeniom powódki o przechowywaniu tych ruchomości we F. na czas trwania remontu mieszkania w L..

Kopie paragonów, które wystawione zostały w dniu 19 kwietnia 2017 roku, nie potwierdzają, aby kupującym była E. P. (1).

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok:

1) w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił powództwo w całości;

2) w punkcie 3 w ten sposób, że zasądził od E. P. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w C. kwotę 1822,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

÷

W związku ze zmianą zaskarżonego wyroku w punkcie 1 należało zmienić zaskarżony wyrok w punkcie 3, to jest w zakresie orzekającym o kosztach procesu za pierwszą instancję. Podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą instancję stanowią przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.

Powództwo E. P. (1) zostało oddalone w całości, a w związku z tym powódka jest stroną przegrywającą sprawę w całości w pierwszej instancji. Powódka powinna zatem zwrócić pozwanemu koszty poniesione przez pozwanego w pierwszej instancji. Koszty te wyniosły łącznie 1822,20 zł i obejmują:

- a) opłatę skarbową od pełnomocnictwa procesowego – 17 zł (k. 34),
- b) opłatę pocztową za przesłanie do Sądu Rejonowego przesyłki poleconej zawierającej odpowiedź na pozew – 5,20 zł (k. 35),
- c) wynagrodzenie pełnomocnika procesowego – 1800 zł, ustalone według stawki minimalnej na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265 – tekst jednolity).

*

W pozostałej części apelacja pozwanego jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Oddalenie apelacji dotyczy jej niewielkiej części, a mianowicie części zakresu, w którym apelacja odnosiła się do zawartego w punkcie 3 zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcia o kosztach za pierwszą instancję.

W odpowiedzi na pozew pozwany wnosił o zasądzenie kosztów procesu od obojga powodów. Z apelacji pozwanego nie wynika, aby wnosząc w apelacji o zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie zwrotu kosztów procesu pozwany ograniczył swoje żądanie kosztów za pierwszą instancję tylko do powódki.

Pozwany nie wnosił natomiast w pierwszej instancji o przyznanie kosztów procesu w związku z cofnięciem pozwu przez D. P. (art. 203 § 2 k.p.c.), ani też nie zaskarżył rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania w stosunku do D. P.. Pozwany nie może zatem również domagać się skutecznie tych kosztów w postępowaniu odwoławczym.

W związku z powyższym apelacja pozwanego podlegała oddaleniu we wskazanej części.

÷

Oczywiście bezzasadny jest zarzut naruszenia przepisu art. 6 k.c. Przepis art. 6 k.c. reguluje zagadnienie ciężaru dowodu w znaczeniu materialnym, czyli zagadnienie podmiotu, którego obciążają materialnoprawne skutki nieudowodnienia twierdzeń w zakresie okoliczności istotnych dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy. Z naruszeniem tego przepisu mielibyśmy do czynienia wówczas, gdyby Sąd pierwszej instancji nieprawidłowo określił na kim w rozpoznawanej sprawie spoczywa ciężar dowodu w zakresie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Taka sytuacja jednak w rozpoznawanej sprawie nie wystąpiła.

Przepis art. 6 k.c. nie dotyczy natomiast zagadnienia, czy strona wywiązała się ze swego obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Przepis art. 6 k.c. nie reguluje kwestii skuteczności wykazania dowodzonych okoliczności, ponieważ ta kwestia podlega ocenie w świetle przepisów procesowych. Kwestionowanie prawidłowości uznania przez sąd, że przeprowadzone dowody nie są wystarczające do przyjęcia za udowodnione okoliczności, których ciężar udowodnienia spoczywał na jednej ze stron, może nastąpić w drodze zarzutu naruszenia odpowiednich przepisów prawa procesowego, nie zaś art. 6 k.c. Nie jest również objęte tym przepisem, które z faktów i z jakich przyczyn sąd uznał za udowodnione⁷.

÷

Nie jest zasadny wniosek apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Z przepisów art. 386 § 2 i 4 k.p.c. wynika, że uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji może nastąpić tylko w razie stwierdzenia nieważności postępowania, w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Dodatkową podstawę prawną uchylenia wyroku stanowi przepis art. 505¹² § 1 k.p.c., mający zastosowanie w postępowaniu uproszczonym. Przepis ten stanowi, że jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania.

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi żadna ze wskazanych wyżej podstaw uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Postępowanie przed Sądem pierwszej instancji nie jest dotknięte nieważnością. Sąd ten rozpoznał istotę sprawy, analizując zasadność żądania pozwu z punktu widzenia okoliczności faktycznych przytoczonych jako podstawa faktyczna powództwa i rozpoznając zarzuty podniesione przez pozwanego. Wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy nie wymagało również przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Sprawa nie została także rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, ani też nie podlegała rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, w związku z czym nie mógł mieć zastosowania przepis art. 505¹² § 1 k.p.c.

Należy także zwrócić uwagę, że pozwany nie przytacza w apelacji zarzutów, których uwzględnienie mogłoby skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku.

*

Na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od E. P. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w C. kwotę 1411,10 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W postępowaniu odwoławczym pozwany poniósł koszty w kwocie 1411,10 zł. Koszty te obejmują:

- a) opłatę od apelacji – 500 zł (k. 112),
- b) opłaty pocztowe za przesłanie do Sądu Rejonowego przesyłki poleconej zawierającej wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku – 5,20 zł (k. 91) oraz przesyłki poleconej zawierającej apelację – 5,90 zł (k. 114),
- c) wynagrodzenie pełnomocnika procesowego – 900 zł, ustalone według stawki minimalnej na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Ewa Łuchtaj Dariusz Iskra Anna Wołucka-Ławnikowicz

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych.

2 Por. również uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 listopada 2010 roku, II CSK 274/10, Lex nr 707865.

3 Por. przykładowo uzasadnienie wyroku SN z dnia 7 grudnia 2017 roku, II UK 565/16, Lex nr 2434453.

4 Kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem.

5 Kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem

6 Por.: uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 września 2017 roku, V CSK 2/17, Lex nr 2401837; uzasadnienie uchwały SN z dnia 17 lipca 2007 roku, III CZP 57/07, OSNC 2008, z. 9, poz. 97.

7 Por.: wyrok SA we Wrocławiu z dnia 7 marca 2012 roku, I ACa 97/12, Lex nr 1130079; wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2011 roku, I CSK 517/10, Lex nr 960502; wyrok SN z dnia 27 stycznia 2011 roku, II PK 173/10, Lex nr 786376; wyrok SN z dnia 20 stycznia 2011 roku, I CSK 409/10, Lex nr 738082; wyrok SN z dnia 5 listopada 2010 roku, I CSK 23/10, Lex nr 786548; wyrok SN z dnia 6 października 2010 roku, II CNP 44/10, Lex nr 970065; wyrok SN z dnia 25 czerwca 2010 roku, I CSK 544/09, Lex nr 737245; wyrok SN z dnia 16 czerwca 2010 roku, I CSK 482/09, Lex nr 607236; wyrok SN z dnia 11 marca 2009 roku, I CSK 363/08, Lex nr 560510.